

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	29.10.2025, Narva
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Ragnar Plistkin
Ametiasutuse nimi:	Viru Ringkonnaprokuratuuri Narva osakond
Kriminaalasja number:	23233051019
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 199 lg 2 p 9
Kahtlustatava nimi (isikukood):	X.X. (ik xxxxxxxxxxxx)

Kriminaalmenetluse raames kogutud tõenditega on leidnud kinnitust, et X.X., tegutsedes võõra vallasasja ebaseadusliku omastamise eesmärgil, võttis:

- 26.09.2023 kella 13.18 paiku Narvas Tallinna mnt 52 asuva ja AS-ile OG Elektra kuuluva kaupluse Grossi Toidukaubad müügisaalis viibides müügiriulitelt kaupu kogumaksumusega 9.14 eurot ning väljus kaubaga kaupluse müügisaalist, jättes kassas kauba eest maksmata;
- 27.09.2023 kella 12.16 Narvas Tallinna mnt 52 asuva ja AS-ile OG Elektra kuuluva kaupluse Grossi Toidukaubad müügisaalis viibides müügiriulitelt kaupu kogumaksumusega 6.66 eurot ning väljus kaubaga kaupluse müügisaalist, jättes kassas kauba eest maksmata;
- 28.09.2023 kella 12.01 paiku Narvas Tallinna mnt 52 asuva ja AS-ile OG Elektra kuuluva kaupluse Grossi Toidukaubad müügisaalis viibides müügiriulitelt kaupu kogumaksumusega 10.96 eurot ning väljus kaubaga kaupluse müügisaalist, jättes kassas kauba eest maksmata;
- 02.10.2023 kella 13.18 Narvas Tallinna mnt 52 asuva ja AS-ile OG Elektra kuuluva kaupluse Grossi Toidukaubad müügisaalis viibides müügiriulitelt kaupu kogumaksumusega 9.06 eurot ning väljus kaubaga kaupluse müügisaalist, jättes kassas kauba eest maksmata.

Eelnevalt kirjeldatud tegudega põhjustas X.X. kannatanule AS-ile OG Elektra varalist kahju kokku summas 35.82 eurot. Seega X.X. on alust kahtlustada selles, et ta pani toime võõra vallasasja äravõtmise selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil, kui see on toime pandud süstemaatiliselt, s.o KarS § 199 lg 2 p 9 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Arvestades KrMS § 202 sätteid, saab kriminaalmenetluse lõpetada, kui tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine pole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas lähtuvalt avalikust menetlushuvist või eripreventiivsest vajadusest. Avalik menetlushuvi puudub üldjuhul kuritegude puhul, kus isiku süü ei ole suur. Kuigi X.X. on alust kahtlustada kokku neljas poevarguse episoodis, siis kuriteoga tekitatud kahju ei ole suur. Samuti tuleb võtta arvesse, et X.X. pani kõnealused süüteod toime rohkem kui kaks aastat tagasi ning kahtlustatavaks on eakas isik (vanus 77.a).

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Kui inimene eksib kehtiva õiguskorra vastu nii rängalt, et tema suhtes tuleb alustada kriminaalmenetlust, järgneb üldjuhul kuriteosündmuse koosseisulise ja tõendatud teol toimepanemisele riigipoolne reageering ehk kriminaalkaristus. Samas on seadusandja jätnud võimaluse kohaldada õigusrikkuja osas teatud juhtudel ka oportuuniteediprintsiibi põhimõtet ja tema suhtes kriminaalmenetlus lõpetada. Seda eeldusel, et isiku huvid ja avalik huvi on omavahel tasakaalus ning kriminaalrepressiooni kohaldamine pole ilmselgelt vajalik. Antud printsiip on viidud seadusesse sisse paljuski eesmärgiga hoida kokku alati piiratud menetluslikku ressursi, mille tingimustes ei suuda riik võrdset tähelepanu pöörata kõigile toimepandavatele õiguserikkumistele. Seetõttu tuleks menetlusökonoomika põhimõttest tulenevalt menetluslikke ressursse kasutada võimalikult ratsionaalselt ja tagada seeläbi õigushüvede võimalikult ulatuslik kaitse.

Avalikust menetlushuvist on võimalik rääkida, kui eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on menetluse jätkamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas, kui isikut on kahe aasta jooksul enne uue kuriteo toimepanemist sarnase süüteo eest karistatud või on tema suhtes menetlus otstarbekuse kaalutlusel lõpetatud või isik on oma muu käitumisega tõestanud, et tema edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks, mida muul moel ei ole võimalik korraldada, on vajalik rakendada mõjutusvahendeid või karistusi. Avalik menetlushuvi on olemas ka siis, kui üldpreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on isiku karistamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas siis, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu kannatanul puuduvad peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid.

Võrreldes käesoleva kriminaalasja tehiosid avalikku menetlushuvi tingivate asjaoludega, ei esine prokuröri hinnangul kriminaalasja materjalidest nähtuvalt X.X. osas KrMS § 202 kohaldamist välistavat eri-või üldpreventiivset vajadust, mistõttu nimetatud kaalutlustel pole kriminaalmenetlusega jätkamine / karistuse kohaldamine ilmtingimata tarvilik.

Antud kuriteo eest näeb KarS § 199 lg 2 p 9 ette karistusena kas rahalise karistuse või (maksimaalselt) kuni viieaastase vangistuse. Kohtueelse uurimise käigus ei ole tuvastatud karistust raskendavaid asjaolusid KarS § 58 mõttes. X.X. ei ole varem karistatud ei väärteokorras ega ka kriminaalkorras. Lisaks puudub informatsioon, et X.X. oleks enne või pärast talle etteheidetavaid süüteoepisoodide pannud toime süütegusid, mis viitaks uute kuritegude toimepanemise võimalikkusele.

X.X. on mõistnud käimasoleva kriminaalmenetluse raames, et tema käitumine oli lubamatu, mistõttu prokuratuuri hinnangul jääb riigi reageering kriminaalasja kohtusse saatmise kaudu sedavõrd abstraktseks, et ei võimalda tajuda kahtlustataval enda antisotsiaalse käitumise tegelikku mõju ega tagajärgi. Sedastatav on ka X.X. soov käituda edaspidi õiguskuulekalt. Eeltoodud põhjendustel puudub vajadus karistada X.X. toimepandud varguste eest. Kuna tegemist on kõrges eas isikuga, siis prokuratuur on seisukohal, et käesoleval juhul piisab X.X. edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks üksnes kahju hüvitamise kohustusest.

Juhindudes KrMS § 202 lg-st 7 ja 206, abiprokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 23233051019 menetlus X.X. suhtes, kuna kahtlustatava süü ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.
2. **Kahtlustatavale määratud kohustuse liik ja tähtaeg:**

KrMS § 202 lg 2 p 1 alusel kohustub X.X. hüvitama kannatanule OG Elektra AS-ile (reg-kood 10054238) kuriteoga tekitatud varalise kahju summas 35.82 eurot, mis tuleb kanda hiljemalt 31.12.2025 kannatanu AS OG Elektra arveldusarvele AS Swedbank. Hiljemalt 31.12.2025 tuleb esitada Viru Ringkonnaprokuratuuri Narva osakonnale (Koidula 3a, Narva) või e-post: virurp.kohustused@list.prokuratuur.ee kohustuse täitmist kinnitav maksekorraldus.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: Tõkendit ei ole kohaldatud.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: Puuduvad.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertsi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: Andmeid ei hõivatud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: Puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 saata kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamatult kannatanule AS-i OG Elektra juhatuse liikmele Rita Uukkivile e-posti teel. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia antakse kahtlustatavale X.X. prokuratuuris allkirja vastu kätte.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu seaduslik esindaja põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Ragnar Plistkin

Mina, X.X., kinnitan, et määrus on mulle tõlgitud ja arusaadav. Olen nõus kriminaalmenetluse lõpetamisega KrMS § 202 alusel. Samuti olen nõus täitma käesoleva määruse punktis 2 nimetatud kohustust tähtaegselt. Olen teadlik sellest, et kui ma ei täida määratud tähtaja jooksul mulle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia sain kätte ja kaitsjat antud toimingu juurde ei soovi.

X.X.

Kriminaalmenetluse lõpetamise läbirääkimistest võttis osa prokuratuuri koosseisuline tõlk Irina Ogurova, keda hoiatati oma kohustuste täitmisest keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest KarS § 318 ja § 321 järgi.

Irina Ogurova